

*Sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunta
Puheenjohtaja*

7.12.2023

Adrián VÁZQUEZ LÁZARA
Puheenjohtaja
Oikeudellisten asioiden valiokunta
Bryssel

Asia: Kirjeen muodossa annettu lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi eurooppalaisista rajat ylittävistä yhdistyksistä (COM(2023)0516 – C9-0326/2023 – 2023/0315(COD))

Arvoisa puheenjohtaja

Sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokuntaa on pyydetty antamaan edellä mainitussa menettelyssä lausunto valiokunnallenne. Valiokunnan koordinaattorit päättivät kokouksessaan 19. syyskuuta 2023 antaa kyseisen lausunnon kirjeen muodossa.

Sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunta hyväksyi lausuntonsa kirjeen muodossa ja sisällytti siihen jäljempänä esitetyt tarkistukset, periaatteet ja painopisteet kokouksessaan 4. joulukuuta 2023¹ ja päätti pyytää asiasta vastaavaa oikeudellisten asioiden valiokuntaa (JURI) sisällyttämään jäljempänä esitetyt tarkistukset lainsäädäntömietintöönsä ja panemaan merkille jäljempänä esitetyt periaatteet ja painopisteet.

Kunnioitavasti

Anna CAVAZZINI
Puheenjohtaja

¹ Lopullisessa äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Andrus Ansip (varapuheenjohtaja), Maria Grapini (varapuheenjohtaja), Maria-Manuel Leitão-Marques (varapuheenjohtaja), Pablo Arias Echeverría, Laura Ballarín Cereza, Biljana Borzan, Markus Buchheit, Maria da Graça Carvalho, Dita Charanzová, Deirdre Clune, Malte Gallée, Sandro Gozi, Eugen Jurzyca, Włodzimierz Karpiński, Morten Løkkegaard, Antonius Manders, Karen Melchior, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, René Repasi, Andreas Schwab, Róza Thun und Hohenstein, Kim Van Sparrentak, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann, Marco Zullo, Estrella Durá Ferrandis (työjärjestyksen 209 artiklan 7 kohdan mukaisesti), Ska Keller (työjärjestyksen 209 artiklan 7 kohdan mukaisesti).

TARKISTUKSET

IMCO 1

Johdanto-osan 6 a kappale (uusi)

(6 a) Suurin osa voittoa tavoittelemattomien järjestöjen toiminnasta tapahtuu tällä hetkellä kansallisella tasolla, vaikkakin yhä useammat voittoa tavoittelemattomat järjestöt harjoittavat rajat ylittävää toimintaa, mikä vahvistaa jäsenvaltioiden välistä sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja syventää sisämarkkinoita. Jotta varmistetaan, että voittoa tavoittelemattomien yhdistysten ja niihin liittyvien yhteisöjen sosioekonominen potentiaali ja panos Euroopan yhdentymiseen hyödynnetään täysimääräisesti, kaikki niiden rajat ylittävää toimintaa rajoittavat esteet olisi poistettava.

IMCO 2

Johdanto-osan 8 kappale

(8) Jotta saadaan aikaan todelliset sisämarkkinat voittoa tavoittelemattomien yhdistysten taloudellisen toiminnan kannalta, on tarpeen poistaa kaikki sijoittautumisvapauden sekä palvelujen, tavaroiden ja pääomien vapaan liikkuvuuden perusteettomat rajoitukset, joita edelleen sovelletaan tiettyjen jäsenvaltioiden lainsäädännössä. Nämä rajoitukset **aiheuttavat oikeudellista epävarmuutta ja** estävät voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä harjoittamasta rajat ylittävää toimintaa **ja saavat ne luopumaan siitä** muun muassa siksi, että yhdistykset joutuvat niiden vuoksi osoittamaan resursseja tarpeettomiin hallinnollisiin tai sääntöjen noudattamiseen liittyviin toimiin, millä on erityisen ehkäisevä vaikutus, kun otetaan huomioon näiden yhdistysten voittoa tavoittelematon luonne.

IMCO 3

Johdanto-osan 9 a kappale (uusi)

(9 a) Kansallisten lainsäädäntöjen epäyhtenäisyydestä ja käytäntöjen lähentämisen puutteesta aiheutuu myös toimintaedellytysten epätasapuolisuutta erilaisten markkinaolosuhteiden ja monenlaisten esteiden vuoksi, joita voittoa tavoittelemattomat järjestöt kohtaavat eri jäsenvaltioissa esimerkiksi pankkitilien avaamisessa, varojen keräämisessä ja tilityksessä myös ulkomaisten varojen osalta, julkisten tukitoimien ja -järjestelmien hyödyntämisessä sekä avoimuusvelvoitteisiin liittyvien vaatimusten tarkistamisessa ja noudattamisessa.

IMCO 4

Johdanto-osan 13 kappale

(13) Sen vuoksi on **tärkeää varmistaa yhdenmukaistaminen unionin tasolla ja välttää tarpeetonta pirstoutumista. Onkin** tarpeen ottaa käyttöön yhdenmukaistetut säännöt, joilla helpotetaan voittoa tavoittelemattomien yhdistysten rajat ylittävää toimintaa. Rajat ylittäviä yhdistyksiä koskevat voimassa olevat kansalliset säännöt olisi yhdenmukaistettava siten, että ne mahdollistavat voittoa tavoittelemattomien yhdistysten

oikeudellisen muodon, joka on erityisesti suunniteltu helpottamaan rajat ylittävää toimintaa. Tämä oikeudellinen muoto olisi vahvistettava jäsenvaltioiden kansallisissa oikeusjärjestyksissä mukauttamalla voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä koskevia sääntöjä. Kaikkien jäsenvaltioiden olisi automaattisesti tunnustettava tämä oikeudellinen muoto eli 'eurooppalainen rajat ylittävä yhdistys' tai 'ECBA', jonka avulla voittoa tavoittelemattomat yhdistykset voivat selviytyä niihin sisämarkkinoilla kohdistuvista esteistä niin, että otetaan huomioon voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä koskevat jäsenvaltioiden perinteet. *Nämä ovat tärkeitä askeleita sisämarkkinoiden syventämisessä ja viime kädessä niiden toteutumisessa.*

IMCO 5

Johdanto-osan 13 a kappale (uusi)

(13 a) Voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä ei tällä hetkellä tunnusteta automaattisesti, jos ne toimivat muussa kuin sijoittautumismaassaan, ja niiden on usein perustettava uusi yhteisö, mikä koskee noin 310 000:ta yhdistystä EU:ssa, ja jos kehys olisi yksinkertaisempi, rajat ylittävään toimintaan osallistuisi todennäköisesti vielä 185 000 yhteisöä. Uuden kansallisen oikeudellisen muodon, joka helpottaa voittoa tavoittelemattomien yhdistysten rajat ylittävää toimintaa ja liikkuvuutta, ja siihen liittyvän todistuksen olisi annettava niille tällainen automaattinen tunnustus ja mahdollisuus kehittää toimintaansa muissa jäsenvaltioissa täysimääräisesti ja siten hyödyntää täysimääräisesti sisämarkkinoiden etuja.

IMCO 6

Johdanto-osan 23 kappale

(23) Eurooppalaisen rajat ylittävän yhdistyksen oikeushenkilöllisyyteen ja -kelpoisuuteen liittyvien keskeisten piirteiden yhdenmukaistaminen kaikkialla unionissa ja sen automaattinen tunnustaminen kaikissa jäsenvaltioissa ja rekisteröintimenettely niin, etteivät jäsenvaltiot säädä näitä seikkoja koskevista poikkeavista säännöistä, ovat näin ollen olennainen edellytys sille, että varmistetaan kaikkien eurooppalaisten rajat ylittävien yhdistysten tasapuoliset toimintaedellytykset, *mitä sisämarkkinat edellyttävät ja millä luodaan oikeusvarmuutta. Tämä voi vähentää kustannuksia, helpottaa yhdistysten pääsyä sisämarkkinoille, parantaa palvelujen ja tuotteiden tarjontaa ja laatua, tehostaa yhteistyötä, lisää kilpailua ja edistää innovointia.* Niitä eurooppalaisten rajat ylittävien yhdistysten toiminnan näkökohtia, joita ei yhdenmukaisteta tällä direktiivillä, olisi säänneltävä kansallisilla säännöillä, joita sovelletaan kansallisessa lainsäädännössä mahdollisimman samankaltaiseen voittoa tavoittelemattomaan yhdistykseen. Tällaisten yhteisöjen olisi siitä riippumatta, miksi niitä kansallisessa oikeusjärjestyksessä kutsutaan, kaikissa tapauksissa oltava jäsenyyteen perustuvia, niillä olisi oltava voittoa tavoittelematon tarkoitus ja niiden olisi oltava oikeushenkilöitä. Avoimuuden ja oikeusvarmuuden varmistamiseksi jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava näistä säännöistä komissiolle.

IMCO 7

Johdanto-osan 36 a kappale (uusi)

(36 a) Jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia täysimääräisesti, jotta voidaan edistää yhdistymisvapautta ja liikkumisvapautta koskevan oikeuden käyttämistä sekä vähentää hallinnollisia rasitteita ja säännösten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia. Rekisteröintiprosessin helpottamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että rekisteröintihakemuksen voi toimittaa verkossa, myös silloin, kun on kyse oikeudellisen muodon muuttamisesta. Tätä olisi sovellettava myös pyyntöihin siirtää yhdistyksen rekisteröityä kotipaikkaa ja ilmoituksiin ECBA-todistuksen tieto-osan muutoksista. Digitaalisten keinojen käyttöön olisi kannustettava myös hallinnollisten menettelyjen ja yhteistyön helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi mahdollisuuksien mukaan.

IMCO 8

14 artikla – 1 kohta

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että eurooppalaiset rajat ylittävät yhdistykset voidaan perustaa vapaasti ja ne voivat vapaasti tarjota ja vastaanottaa palveluja ja harjoittaa tavaroiden vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla unionin oikeuden mukaisesti. *Jäsenvaltioiden on varmistettava, että eurooppalaiset rajat ylittävät yhdistykset voivat vapaasti määrittää toimintansa laajuuden.*

IMCO 9

17 artikla – otsikko

Voittoa tavoittelemattomien yhdistysten oikeudellisen muodon muuttaminen eurooppalaiseksi rajat ylittäväksi yhdistykseksi ja olemassa olevien eurooppalaisten rajat ylittävien yhdistysten sulautumiset

IMCO 10

17 artikla – 1 a kohta (uusi)

- 1 a. Jäsenvaltioiden on sallittava olemassa olevien unioniin sijoittautuneiden eurooppalaisten rajat ylittävien yhdistysten sulautuminen toiseen samassa jäsenvaltiossa olevaan tai toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneeseen eurooppalaiseen rajat ylittävään yhdistykseen.*

IMCO 11

17 artikla – 2 kohta

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeudellista muotoa muuttavan *tai sulautuvan* yhteisön päätöksentekoaikojen hyväksyy muuttamisen *tai sulautumisen*.

IMCO 12

17 artikla – 3 kohta

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeudellisen muodon muuttaminen *tai yhdistyksen sulautuminen* ei johda *oikeudellista muotoa muuttavan tai sulautuvan*

voittoa tavoittelemattoman yhdistyksen purkamiseen tai oikeushenkilöllisyyden menettämiseen tai keskeytymiseen.

IMCO 13

17 artikla – 5 kohta

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeudellisen muodon muuttaminen ***tai yhdistyksen sulautuminen*** tulee voimaan, kun vastaperustettu eurooppalainen rajat ylittävä yhdistys rekisteröidään 19 artiklan mukaisesti.

IMCO 14

17 artikla – 6 kohta

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeudellista muotoaan muuttanutta ***tai sulautunutta*** voittoa tavoittelematonta yhdistystä koskeva merkintä poistetaan kaikista rekistereistä.

IMCO 15

17 artikla – 6 a kohta (uusi)

- 6 a. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että pyynnön oikeudellisen muodon muuttamisesta tai yhdistyksen sulautumisesta voi jättää verkossa.***

IMCO 16

29 artikla – otsikko

Raportointi, arviointi ja uudelleentarkastelu

IMCO 17

29 artikla

Komissio antaa viimeistään [***kolmen*** vuoden kuluttua päivästä, jona direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä] ja sen jälkeen joka viides vuosi Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen soveltamisesta. ***Kertomuksessa analysoidaan erityisesti tämän direktiivin mukaisesti toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan ja voittoa tavoittelemattomiin yhdistyksiin, varsinkin niihin, jotka toimivat useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa. Lisäksi kertomuksessa tarkastellaan toimenpiteiden riittävyttä ja oikeasuhteisuutta sekä niiden vaikutusta kolmanteen sektoriin.*** Tätä varten komissio voi pyytää jäsenvaltioita jakamaan aggregoituja tietoja alueellaan rekisteröidyistä eurooppalaisista rajat ylittävistä yhdistyksistä mahdollisuuksien mukaan digitaalisten välineiden avulla.

IMCO 18

29 artikla – 1 a kohta (uusi)

1 a. Jos komissio katsoo sen tarpeelliseksi, kertomukseen voidaan liittää ehdotus direktiivin mukauttamiseksi oikeudelliseen, tekniseen ja taloudelliseen kehitykseen, joka vaikuttaa voittoa tavoittelemattomiin yhdistyksiin, kuluttajansuojaan ja sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan.

IMCO 19

31 artikla – 1 kohta

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava, *myös verkossa*, tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään [*yhden* vuoden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta]. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

IMCO 20

31 artikla – 1 a kohta (uusi)

1 a. Jäsenvaltioiden on kuultava jäsenneilyn vuoropuhelun muodossa alueelleen jo sijoittuneita tai rekisteröityneitä tai siellä toimivia voittoa tavoittelemattomia järjestöjä oikea-aikaisesti ja avoimesti prosessissa tämän direktiivin säännösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä ja täytäntöönpanemiseksi.

IMCO 21

31 artikla – 2 kohta

2. ■ Jäsenvaltioiden *1 kohdan nojalla* antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset ja maininnat tehdään.

PERIAATTEET JA PAINOPISTEET

Edellä esitettyjen tarkistusten lisäksi haluan korostaa valiokunnan puolesta, että tarkistukset perustuvat seuraaviin periaatteisiin ja painopisteisiin:

- I. **Olemassa olevien, kaikkien sisämarkkinavapauksien käyttämiseen liittyvien voittoa tavoittelemattomiin yhdistyksiin kohdistuvien esteiden poistaminen:** Vaikka rajat ylittävien yhdistysten ja voittoa tavoittelemattomien järjestöjen määrä unionissa lisääntyy, tällä hetkellä ei ole yhdenmukaistettua eurooppalaista lainsäädäntökehystä, joka mahdollistaisi niiden tehokkaan ja vaikuttavan toiminnan ja organisoitumisen rajat ylittävällä tasolla. Koko unionissa toimiviin voittoa tavoittelemattomiin järjestöihin kohdistuu usein perusteettomia rajoituksia, jotka haittaavat niiden toimintaa ja estävät niitä laajentamasta tehtäviään rajojen yli. Lisäksi rajat ylittävät yhdistykset kohtaavat sääntely- ja hallintoesteitä, joista usein aiheutuu tarpeettomia kohtuuttomia kustannuksia. Olisi siis otettava käyttöön kattava toimenpidekokonaisuus, jolla varmistetaan pitkän aikavälin ennakoitava, oikeudenmukainen, asianmukainen ja suotuisa toimintaympäristö voittoa tavoittelemattomille yhdistyksille, jotka haluavat harjoittaa rajat ylittävää toimintaa.

- II. **Tasapuolisten toimintaedellytysten luominen sisämarkkinoilla toimiville voittoa tavoittelemattomille yhdistyksille:** Siitä, ettei käytäntöjä ole lähennetty, aiheutuu myös toimintaedellytysten epätasapuolisuutta erilaisten markkinaolosuhteiden ja monenlaisten esteiden vuoksi, joita voittoa tavoittelemattomat järjestöt kohtaavat eri jäsenvaltioissa esimerkiksi pankkitilien avaamisessa, varojen keräämisessä ja tilityksessä, julkisten tukitoimien ja -järjestelmien hyödyntämisessä sekä avoimuusvelvoitteisiin liittyvien vaatimusten tarkistamisessa ja noudattamisessa. Täysin toimivien sisämarkkinoiden toteuttaminen edellyttää, että rajat ylittävää toimintaa harjoittaville voittoa tavoittelemattomille yhdistyksille annetaan samat välineet ja mahdollisuudet kuin muilla oikeudellisilla järjestörakenteilla, minkä myötä niiden organisaatioon ja toimintaan tulee eurooppalainen ulottuvuus ja niiden kehittämiseksi luodaan suotuisa ympäristö. Sisämarkkinoilla toimiviin voittoa tavoittelemattomiin yhdistyksiin kohdistuvien esteiden poisto johtaa siihen, että kansallisilla markkinoilla tarjolla olevat palvelut ja tuotteet samoin kuin yhteistyö ja kilpailu lisääntyvät. Tämä edistää palveluihin ja tavaroihin liittyvää innovointia ja niiden laatua.

- III. **Digitaalitekniikan käytön tehostaminen ja edistäminen:** Digitaalisten keinojen käyttö voi auttaa keventämään voittoa tavoittelemattomien yhdistysten rajat ylittävään toimintaan liittyvää hallinnollista rasitetta ja varmistamaan tehokkaan hallinnollisen yhteistyön. Lisäksi digitaalisten keinojen hyödyntäminen voi helpottaa sääntöjen noudattamisen valvontaa. Jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia täysimääräisesti, jotta voidaan edistää voittoa tavoittelemattomien yhdistysten yhdistymisvapautta ja liikkumisvapautta koskevan oikeuden käyttöä. Rekisteröintiprosessin helpottamiseksi jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että

rekisteröintihakemuksen voi toimittaa verkossa, myös silloin, kun on kyse oikeudellisen muodon muuttamisesta. Sen lisäksi digitaalisia keinoja olisi mahdollisuuksien mukaan käytettävä menettelyjen ja hallinnollisen yhteistyön helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi.

IV. Tietojen avoimuus: Kaikilla voittoa tavoittelemattomilla yhdistyksillä olisi oltava pääsy, myös sähköisesti, selkeään ja helposti ymmärrettävään tietoon ehdoista ja menettelyistä, joita sovelletaan rajat ylittävään toimintaan osallistuvan voittoa tavoittelemattoman yhdistyksen perustamiseen, hallintoon, rekisteröintiin, oikeudellisen muodon muuttamiseen ja sääntelyyn. Kaikkien hallinnollisten menettelyjen olisi oltava selkeitä, ja jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa tarjottava neuvontapalveluja. Sisämarkkinoiden tehokkaan toiminnan kannalta on olennaisen tärkeää käyttää sähköisiä vakiomenettelyjä ja vaatia rekisteröityvältä rajat ylittävältä eurooppalaiselta yhdistykseltä vakiomuotoiset tiedot.

V. Aktiivinen osallistuminen: Voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä olisi kuultava kaikista niiden toimintaan vaikuttavien säädösten, toimintapolitiikkojen ja käytäntöjen käyttöönotosta, tarkistamisesta ja täytäntöönpanosta, mukaan lukien tämän direktiivin säännösten saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja niiden täytäntöönpanosta. Tätä varten olisi pantava alulle säännöllinen ja avoin kansalaisvuoropuhelu.

VI. Raportointi, arviointi ja uudelleentarkastelu: Komissio antaa jäsenvaltioiden 31 artiklan mukaisesti toimittamien tietojen perusteella Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin täytäntöönpanosta ja soveltamisesta viimeistään kolme vuotta direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöä saattamiselle asetetun määräajan jälkeen. Kertomuksessa analysoidaan tämän direktiivin mukaisesti toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan ja voittoa tavoittelemattomiin yhdistyksiin, varsinkin niihin, jotka toimivat useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa. Lisäksi kertomuksessa tarkastellaan toimenpiteiden riittävyyttä ja oikeasuhteisuutta sekä niiden vaikutusta kolmanteen sektoriin. Jos komissio katsoo sen tarpeelliseksi, kertomukseen voidaan liittää ehdotus direktiivin mukauttamiseksi oikeudelliseen, tekniseen ja taloudelliseen kehitykseen, joka vaikuttaa voittoa tavoittelemattomiin yhdistyksiin, kuluttajansuojaan ja sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan. Olisi varmistettava, että muut sekä kansalliset että Euroopan tasolla annetut lait ja määräykset eivät ole järjestöille tarpeettoman raskaita ja että ne ovat oikeassa suhteessa järjestön kokoon ja toiminnan laajuuteen. Täydentävä lainsäädäntö ei saisi johtaa suhteettomiin vaatimuksiin eikä perusteettomasti rajoittaa rajat ylittävää rahoitusta pääoman vapaaseen liikkuvuuteen liittyvien perussopimuksen määräyksien mukaisesti.

**LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT,
JOILTA VALMISTELIJA ON SAANUT TIETOJA**

Valmistelijana toimiva puheenjohtaja ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä, joka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.